

परियत्ति

PARIYATTI BULLETIN बुलेटीन

अंक-१९

बुद्ध जन्म संवत् २६४२/बु.सं. २५६२/वि.सं. २०७६ बैशाख १४ गते ने.सं. १९३९

ई.सं. २०१९

पाल्पामा बौद्ध परियत्ति शिक्षा

- छत्रराज शाक्य, तानसेन

१. भूमिका

गौतम बुद्धले बुद्धगयामा बुद्धत्व ज्ञान प्राप्त गरि सम्यक सम्बुद्ध भएपछि ३ महिना पछि आषाढ पूर्णिमाको दिन वाराणसीको सारनाथमा धर्मचक्रप्रवर्तन गर्नु भयो । अर्थात् पंचभद्रीय भिक्षुहरूलाई चार आर्यसत्य, आर्य अष्टाङ्गिक मार्ग, प्रतित्य समुत्पाद आदि आध्यात्मिक शिक्षाको उपदेश दिनु भएको थियो । त्यसपछि नै परियत्ति शिक्षा, प्रतिपत्ति शिक्षा र प्रतिवेध शिक्षाको उत्पत्ति भएको भन्नु पर्दछ । यसरी गौतम बुद्धको नैतिक शिक्षालाई नै परियत्ति शिक्षा भनिन्छ । व्यवहारमा उतार्ने प्रतिपत्ति शिक्षा र तेस्रो चरणमा प्रतिवेध शिक्षा ध्यान भावना अभ्यास गरेर स्वअनुभूति ज्ञान प्राप्त गरी प्रज्ञा उत्पन्न गराई निर्वाण मार्ग तिर उन्मुख हुनेलाई नै प्रतिवेध शिक्षा भनिन्छ ।

२. नेपालमा परियत्ति शिक्षाको प्रारम्भ र वर्तमान

नेपालको लुम्बिनीमा शिदार्थ कुमारको जन्म ई.पु ६२३ मा भएको थियो । वहाँले २९ वर्षको उमेरमा महाभिनिष्क्रमण अर्थात् गृहत्याग गर्नु भई पछि २६०५ वर्ष अघि बुद्धत्व ज्ञान लाभ गरि सम्यक सम्बुद्ध हुनु भयो । बुद्ध भएपछि निर्वाणमा पुग्ने आध्यात्मिक धर्मोपदेश गर्नु भएको हुँदा उहाँ बुद्ध धर्म दर्शनको प्रतिपादक हुनु भयो । त्यसैले नेपाल नै बुद्ध धर्मको उद्गम स्थल मानिन्छ । पछिल्लो कालखण्डमा प्रारम्भको थेरवाद बुद्ध धर्मकै रूपबाट विभक्त भई महायान, वज्रयान आदि रूपमा नेपालमा प्रचलनमा आउन थाल्यो र सो वज्रयान आजसम्म पनि विद्यमान छ । यो

सिलसिलामा वि.स. १९७५ मा भिक्षु महाप्रज्ञा थेरवादी बौद्ध भिक्षु भएपछि नेपालमा थेरवाद बुद्ध धर्मको पुनर्जागरण भएको मानिन्छ । यो पुनर्जागरण भएको ४५ वर्ष पछि अनागरिका सुशिला र उपासक धर्मरत्न शाक्यको नेतृत्वमा त्रिशुलीवासीहरूले बुद्ध धर्मको कक्षा व्यवस्थित ढंगबाट अध्ययन र अध्यापन गर्ने व्यवस्था गरि दिनु हुन अनुरोध गरेका थिए । सो अनुरोधलाई वि.स. २०१९ मा त्रिशुली सुगतपुर विहारमा वर्षावास बस्न जानु भएका भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरले कक्षा ५ सम्म २ वर्षमा परीक्षा दिने गरी कक्षाको व्यवस्थापन गर्नु भएको थियो । यो शुरुवात भएर बौद्ध परियत्ति कक्षा संचालन भएपछि भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर र उपासक धर्मरत्न शाक्यले अखिल नेपाल भिक्षु संघलाई निवेदन दिनु भएको थियो । सो निवेदनको आधारमा बैठक बसी अखिल नेपाल भिक्षु महासंघले काठमाडौंको निर्णय अनुसार बौद्ध शिक्षाको व्यवस्थित रूपमा अध्ययन अध्यापनको नेपाल भरि प्रारम्भ गरिने निर्णय भए अनुसार बु.स.२५०७, वि.स.२०२० मा नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाको स्थापना भयो । यसको लगत्तै पछि पाठ्यक्रम तयार गरी प्रत्येक शनिबार नियमित कक्षा संचालन हुने गरि बु.स. २५०८, वि.स. २०२० मा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको अध्यक्ष भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरज्यूको ६४ औं शुभ जन्मदिनको अवसरमा उद्घाटन कार्य सम्पन्न भयो । यसरी २५०७ बुद्ध जयन्तीको दिन निर्णय गरिएको नेपालको ८ वटा परियत्ति शिक्षा केन्द्रहरूमा एकै साथ विहान ८:४५ बजे नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाको अध्ययन अध्यापन

कार्य प्रारम्भ गरिएको थियो । यसरी नेपालमा बौद्ध परियत्ति शिक्षाको थालनी भएको थियो ।

समय अगाडि बढ्दै गए पछि परीक्षा बोर्डको गठन केन्द्रिय परीक्षा नियन्त्रक र शिक्षाध्यक्षको नियुक्ति विभिन्न जिल्लाका विहारहरूमा परियत्ति शिक्षा केन्द्रहरूको स्थापना एवं स्विकृति, अध्यापन र परीक्षा संचालनको लागि केन्द्राध्यक्षहरूको नियुक्ति, परीक्षा सुपरिवेक्षकको व्यवस्था आदि गरि नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाको व्यवस्थापन पक्ष सुदृढ गर्दै संचालन भइरहेको छ । समय समयमा विभिन्न पाठ्यक्रम समितिको बैठक बसी पाठ्यक्रमहरूको निर्धारण, संशोधन, परिमार्जन पनि हुँदैछ ।

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाले गत वि.स. २०७० मा विभिन्न कार्यक्रमहरू गरि भव्य रूपमा स्वर्ण जयन्ती मनाई सकेको छ । हाल ५२ वर्ष भएको छ । हाल सम्म नेपालमा ९० वटा परियत्ति केन्द्रहरू स्थापना भई अध्यापन एवं संचालन भइरहेका छन् ।

प्रारम्भमा परियत्ति शिक्षा अन्तर्गत व्यवस्था गरिएका कक्षाहरूको सन्दर्भमा निम्नानुसार रहेका छन् । परियत्ति सद्धम्म पालकको प्रारम्भिक प्रथम वर्ष (कक्षा १), प्रा.द्वितीय वर्ष (कक्षा २), प्रा. तृतीय वर्ष (कक्षा ३), प्रवेश प्रथम वर्ष (कक्षा ४), प्रा.द्वितीय वर्ष

बाँकी पृष्ठ ४ मा

परियत्ति प्रतिज्ञा

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा अध्ययन गरी मैले भगवान् बुद्धको उपदेशहरू सिक्ने मौका पाएँ । यसको लागि अखिल नेपाल भिक्षु महासंघप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाबाट प्राप्त ज्ञानलाई मैले आफ्नो शारीरिक, वाचसिक र मानसिक कर्मले पालन गर्नेछु । मैले यो ज्ञान मेरो परिवार र समुदायलाई पनि सिकाउनेछु । यसरी नै परियत्ति शिक्षाको विद्यार्थी भएको नाताले बुद्धधर्मको विकास र संरक्षणमा सदा संलग्न भई सक्दो योगदान दिने कार्यमा निरन्तर लाग्नेछु ।

निर्देशक

मिक्षु मैत्री महास्थविर

अध्यक्ष - अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

शिक्षाध्यक्ष - ने.बौ.प.शिक्षा

मो. ९८५७०२९९९७

सल्लाहकार

मिक्षु धर्ममूर्ति महास्थविर

सह-शिक्षाध्यक्ष - ने.बौ.प.शिक्षा

मो. ९८४९२७७८६०

सम्पादन मण्डल

मिक्षु बोधिज्ञान, मो. ९८५९९६७५२५

(केन्द्रिय परीक्षा नियन्त्रक)

मिक्षु पियदस्सी, मो. ९८५९९३६९०२

(सचिव, नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा समिति)

त्रिरत्न मानन्धर, मो. ९८४९३७९७६०

कार्यालय सहयोगी

मिक्षु विपुलसार, मो. ९८८०२८९७७८

कम्प्युटर सेटिङ्ग

विमोद महर्जन

प्रकाशन

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा

मुद्रण:

आइडियल प्रिन्टिङ्ग प्रेस

स्वार्को, ललितपुर, फोन: ५५३०५२२

यस परियत्ति बुलेटिन प्रकाशनार्थ

सहयोग गरिदिनु भई परियत्ति

शिक्षाप्रति माया र सद्भाव राख्नुहुन

विनम्र अनुरोध गर्दछौं ।

सम्पर्क सचिवालय

विश्व शान्ति विहार

मीनभवन, काठमाडौं

फोन: ४९०६९३६, ४९०६९४९

मो. नं. ९८४९३७७५२९

P.O. Box: 183

E-mail: pariyatti2556@gmail.com

Web: www.nepalpariyatti.com

https://sites.google.com/site/pariyattinepal

www.facebook.com/nepalibuddhapariyattishiksha

PARIYATTI IMPACT: NEPAL BAUDDHA PARIYATTI EDUCATION in Schools

- Gautam Maharjan

The Buddha, "enlightened one," was born Siddhartha Gautama to a large clan called the Shakyas in Lumbini, Nepal in the 6th century B.C. The Buddha, son of Nepal had shared his insights to help sentient beings end rebirth and suffering throughout life. Various collections of teachings attributed to him were passed down by oral tradition and first committed to writing about 400 years later. It's known as Tipitaka, the doctrine of the Buddha in manuscripts which has been teaching throughout the world as Pariyatti, academic course to monastic and lay-practice.

Simply PARIYATTI is the machine/mechanism to change the human culture avoiding any kind of discrimination, evil character and cultivate equality, morality and self discipline. It is not to make BUDDHIST; it's to cultivate disciplined behavior, MANNER CHANGE.

Concerning the tradition of mind purification cultivating virtues and vipassana, with special request from Anagarika Sushila and Dharma Ratna upasaka, Nepal Bauddha Pariyatti Shiksha, the Most Venerable Master Buddhaghosa Mahasthavira initiated Nepal Bauddha Pariyatti Education in 2019 BS from Sugatpur Vihara, Trisuli. From initiation till 2074 BS, NBPS has graduated: 7th Level Sadharma Palak 446, 10th Level Sadharmaak Kovida 147 from 105 Pariyatti Centers in 22 districts including 35 schools.

Pariyatti trains in 5 Precepts, basic discipline for Lay-people: abstain from killing, telling lie, theft, sexual misconduct and intoxication. Sigalovada Sutta exemplifies respect/responsibility through 6 directions: East: Parents, West: spouse and children, North: Friends, South: Teachers, Zenith: Ascetics and Down: Workers. Mind-Purification through meditation, strengthening memory power, stress/conflict management, relieving anger, Tension, etc. becomes one of the main part. Educating on Four Noble Truths: suffering (Dukkha), the origin of suffering (Samudāya), the cessation of suffering (Nirodha) and the path to the

cessation of suffering (Magga) aware us in the reality of life. Noble Eight Fold Paths: Right understanding (Samma ditthi), Right thought (Samma sankappa), Right speech (Samma vaca), Right action (Samma kammanta), Right livelihood (Samma ajiva), Right effort (Samma vayama), Right mindfulness (Samma sati) and Right concentration (Samma samadhi) plunge us in the depth of life to success. Pratityasamutpāda gives the clear vision on cause and effect.

However, current school education has no behavior education, moral education though objective of Education is to BEHAVE CHANGE. It's merely certificate/job oriented. It lapses students from family responsibility, except self-centered. Hence, senior citizen homes and concept have grown. Parents have no expectation from children.

Children today are, therefore growing in stress, impatience, conflicts and indifference to rest. Experts warned children are growing up too quickly because of a combination of early testing in school, advertising, bad childcare and a reliance on computer games and television. They are so unhappy; Kids are out of control. Hence, child behavior is worse today. As perceived by children and other community dwellers, children in rural Nepalese communities have several behavioral related problems. Conduct or behavior problems include problems related to repeated violation of other's rights, aggressiveness, hyperkinetic impulsive behavior, and missing classes or running away from school. Even parents undisciplined manners: alcoholism, polygamy, abandoning children, domestic violence, death, etc. create problems in children. Rich children are growing like Europeans with full facilities but carefree.

Concerning such crucial realities, Pariyatti impact on students is highly motivational. In this present world, students from different socio-cultural

... Continue in Pg. 6

परियत्ति लाई नैतिक शिक्षाको रूपमा स्थानीय तहहरूमा विस्तारको आवश्यकता

- सविता धाख्वा

देशमा शान्ति र संबृद्धि ल्याउन शिक्षा तथा अनुशासनको अपरिहार्यता हुन्छ। आज हाम्रो देश विभिन्न विकृति, अन्याय, अत्याचार, भ्रष्टाचारमा चुर्लुम्म डुबिरहेको अवस्थामा छ। यस अवस्थाको विश्लेषण गरेर हेर्दा विभिन्न कारणहरू मध्ये मानिसहरूमा नैतिकताको अभाव प्रमुख कारक तत्वको रूपमा देखिएको छ। तसर्थ शान्ति र संबृद्धि देशको रूपमा रूपान्तरण गर्न यहाँका जनताहरूमा मानवीय चरित्र विकास हुनु नितान्त आवश्यक रहेको छ। असल नागरिक हुन भौतिक र सामाजिक शिक्षाको साथसाथै नैतिक शिक्षाको ठूलो योगदान रहेको हुन्छ।

नैतिक शिक्षाको अध्ययन र अभ्यास विद्यालय स्तर अथवा बच्चाबेला देखि नै आवश्यक छ। बालबालिकाहरूको मन नरम माटो जस्तै हो। नरम माटोबाट कुम्हालेले आफ्नो इच्छा अनुरूप जुनजुन आकारमा भाडाकुडाहरू बनाउन आवश्यक छ, त्यही त्यही आकारमा बनाउन सकिन्छ। यदि माटो कडा छ भने आफूले चाहे बमोजिमको भाडाकुडाहरू बनाउने गाह्रो हुन्छन्। त्यस्तै बालक अवस्था देखिनै नैतिकतामा आधारित शिक्षादिक्षा दिन सक्थे भनेमात्र उनीहरूको कोमल मनमा शील सदाचारको छाप बस्न सजिलो हुन्छ। ठूलो भएपछि मात्र दिएको त्यस्ता शिक्षाले उनीहरूलाई आफूले भनेजस्तो बनाउन गाह्रो हुन्छन्। कुलतमा लागेका छोराछोरीबाट दुःख पाएका आमाबाबुहरू हाम्रो समाजमा प्रशस्त छन्। त्यसैले बालबालिकाहरूको मनमस्तिष्कमा सानैदेखि ज्ञानगुणका कुराहरू, नैतिक शिक्षाहरू राखिदिन सकेमा उनीहरू इमान्दार र कर्तव्यनिष्ठ भई आ-आफ्नो जीवन निर्दोष एवं सुखपूर्वक निर्वाह गर्न सक्ने हुन्छन्। त्यस्ता छोराछोरीहरूबाट आमाबाबुले सच्चा आधार तथा भरोसा पाउने मात्र होईन, तिनीहरूको कुशल नेतृत्वले समाज एवं राष्ट्रले ठूलो टेवा पाउन सक्ने हुन्छन्। परन्तु आजकलका विद्यालयहरूले प्रदान गरिने शिक्षाले बालकहरूलाई शिक्षित हुने, चलाख हुने तरिकाहरू प्रशस्त सिकाइरहेको हुन्छ, तर नैतिक आचरण सुधारहुने उचित शिक्षा दिनेमा भने कमि नै भएको देखिन्छ। अर्को अर्थमा भन्ने हो भने आजका विद्यार्थीहरू नैतिक आचरण प्रवर्धन हुने सहि शिक्षाबाट बञ्चित हुनु परिरहेको देखिन्छ। परिणाम स्वरूप विद्यार्थीहरूले राम्रो र नराम्रो आचरण छुट्याउन नसक्ने भई कुलतमा फस्ने सम्भावना बढि हुने, आमाबाबु, गुरुवर्गहरू, मान्यवर एवं जेष्ठहरूलाई आदर गौरव राख्ने आदत नहुने, शील सदाचारमा कमि हुने वा अनैतिक हावी हुने, मैत्री करुणा र सद्भावना जस्ता मानवीय गुणहरूको अभाव भएको देखिन्छ। तसर्थ सहि चिन्तन र असल मानिस बन्न नैतिक शिक्षा समाहित परियत्ति शिक्षाको अध्ययन आवश्यक छ।

शील सदाचार, मैत्री, करुणा, चित्तलाई शुद्ध पार्ने जस्ता बुद्धको शिक्षाहरूद्वारा असल नागरिक तयार गर्ने लक्ष्यलाई समेटेर २०१९ साल देखि नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाले परियत्ति शिक्षा

सञ्चालन गर्दै आएको छ। हाल सम्ममा विभिन्न परियत्ति केन्द्रहरू, सरकारी विद्यालय र निजी विद्यालय गरी सयौं केन्द्रहरूमा यो परियत्ति शिक्षा सञ्चालन हुँदै आईरहेको छ।

हालको संविधानले राज्य पुर्नसंरचना गरी शिक्षासम्बन्धि अधिकार स्थानीय सरकारलाई दिईएको छ। यसै सन्दर्भमा देवदह नगरपालिकाले नगरपरिषद्बाट नीतिगत रूपमा प्रस्ताव पारित गरी स्थानीय पाठ्यक्रममा आधारित बौद्धशिक्षा र देवदहको परिचय हुनेगरी पाठ्यपुस्तक निर्माणगरी त्यस नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरूमा कक्षा ६ र कक्षा ७ मा पठन पाठन थालनी भएको लाई राम्रो प्रयास मान्न सकिन्छ। यसरी नै आगामी दिनहरूमा विभिन्न स्थानिय तहहरूमा स्थानीय शिक्षा अन्तर्गत वा नैतिक शिक्षाको रूपमा परियत्ति शिक्षालाई विस्तार गर्न सके बुद्ध शिक्षाद्वारा नैतिकवान नागरीक तयारगर्नमा योगदान हुन सक्ने कुरालाई नकार्न सकिदैन। उक्त महत्वपूर्ण काममा नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षण संस्थाको जिम्मेवार अझ बढेको देखिन्छ। परियत्ति शिक्षालाई अझ व्यापक रूपमा प्रचार प्रसार गर्न परियत्ति केन्द्रहरूको संस्थागत व्यवस्था, मानविय स्रोत, भौतिक स्रोतसाधन, विभिन्न निकायहरूसंग सम्बन्ध विस्तार गर्ने आदि जस्ता संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि योजनावद्ध रूपमा गर्नुपर्ने देखिन्छ। यसको लागि चतुर्परिषदको रूपमा रहेका भिक्षुहरू, अनागारिका गुरुमाहरू, उपासक तथा उपासिकाहरू यस काममा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट योगदान दिने समय पनि आएको छ। आगामी दिनहरूमा सातै प्रान्त अन्तर्गतका ७५३ स्थानिय तहहरूमा विस्तारै क्रमशः नैतिक शिक्षाको रूपमा परियत्ति शिक्षालाई फैलाउनु आवश्यक छ। ♦

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाका निम्ति सहयोग

गर्नुहुने दाताहरू-२०७५

- १) भिक्षु वजिर बुद्धि मार्फत (Miao-Fa Temple, Xiatian, Taiwan) कक्षा १ को पुस्तक प्रकाशन
- २) मोतिलाल शिल्पकार, मानभवनबाट कक्षा ६ को द्वितीय पत्र चतुर्थ पत्र पुस्तक प्रकाशन
- ३) धनबहादुर नकमी, क्षेत्रपाटीबाट कक्षा ६ को तृतीय पत्र पुस्तक प्रकाशन
- ४) डा. चन्द्रेशरत्न तुलाधर, तीनधारा - रु. १,०८,०००/- (एक लाख आठ हजार)
- ५) धर्मराज लामा, प्रयागपुखू - १००००० (एक लाख)
- ६) बुद्धरत्न शाक्य, न्याखाचुक - ५००००/- (पचास हजार)

पाल्पामा बौद्ध परियत्ति शिक्षा

(५), प्रवेश तृतीय वर्ष (६), उपाधि वर्ष (कक्षा ७), कोविद प्रथम वर्ष (कक्षा ८), कोविद मध्यम वर्ष (कक्षा ९), कोविद अन्तिम वर्ष (कक्षा १०)। यसप्रकारले कक्षा १० सम्म संचालन गरिएका छन्।

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाको संरचना एवं संचालन गर्न विभिन्न समितिहरूका व्यवस्था निम्नानुसार गरिएका छन्। सबभन्दा माथिल्लो तहमा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ संचालकको रूपमा रहेको छ भने, त्यस अन्तर्गत नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा मूल समिति, त्यसपछि नेपाल बौद्ध परियत्ति परिषद रहेको छ। यस अन्तर्गत विभिन्न ६ वटा विभाग वा समिति रहेका छन्। (१) व्यवस्थापन समिति (२) पाठ्यक्रम निर्माण तथा व्यवस्थापन समिति (३) परीक्षा संचालन समिति (४) दीक्षान्त समारोह समिति (५) शिक्षक शिक्षिका तालिम तथा प्रशिक्षण (६) परियत्ति अनुसन्धान समिति।

वर्तमानमा परियत्ति सद्धम्म कोविद अन्तिम वर्ष (कक्षा १०) उत्तिर्ण हुने विद्यार्थीहरूको संख्या १०० भन्दा बढी र परियत्ति सद्धम्म पालकको विभिन्न कक्षाहरू उत्तिर्ण भएका विद्यार्थीहरूका संख्या हजारौं र वर्तमानमा हजारौं विद्यार्थीहरू ९० वटा परियत्ति केन्द्रहरूमा अध्यापन गरिरहेका छन्।

बौद्ध परियत्ति शिक्षामा भगवान बुद्धका धार्मिक उपदेश नैतिक शिक्षा, शील सदाचारका अध्ययन र सैद्धान्तिक कुराहरूलाई व्यवहारमा उतार्ने प्रयास हुँदा परियत्ति विद्यार्थीहरू विशेष गरेर नैतिकवान, शीलवान, चरित्रवान हुने हुँदा देशमा सबल सक्षम चरित्रवान नागरिकहरू देश विकास एवं उत्पादन कार्यमा लागि परेका हुनाले देश र समाजमा विकास र शान्तिको स्थापना गर्न गराउन टेवा पुगीरहेको छ भन्नुमा अत्युक्ति हुने छैन। यस दृष्टिकोणले नेपालमा बौद्ध परियत्ति शिक्षाको महत्वपूर्ण स्थान रहेको छ।

तानसेन पाल्पामा परियत्ति बौद्ध शिक्षा

तानसेनमा भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविरको आगमन

वि.स. १९६७ मा भोजपुरमा जन्मनु भएको चक्रधन शाक्यले भिक्षु महादानको सत्संगबाट वैराग्य उत्पन्न गरि वि.स. १९८७ मा गृहत्याग गर्नु भयो। त्यसपछि देश दर्शन कै क्रममा पूर्वी नेपालबाट पश्चिम नेपालको पहाडी क्षेत्रको पैदल भ्रमण गर्दै गोरखा पोखरा हुँदै तानसेन आईपुगनु भएको थियो। यो नै वहाँको तानसेन आगमन पहिलो पटक भएको र महाचैत्य विहार टक्सारमा ७ दिन बस्नु भई वुटवल जानु भएको थियो। त्यहाँबाट बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनी दर्शन गर्न जानु भई वुटवलमा फर्कनु भयो। वुटवलबाट काकाहरू अनन्त राज शाक्य (सेतुकाजी हःखा र मोतिकाजी शाक्यहरूसित कुशीनगर पुगनु भई वि.स. १९८९ मा भिक्षु चन्द्रमणि महास्थविर गुरुज्युबाट प्रवर्जित हुनु भयो। उहाँको नामाकरण श्रामणेर शाक्यानन्द भयो। त्यसपछि वहाँ वि.स. १९९० मा बुद्ध धर्मको अध्ययनको लागि बर्मा जानु भयो। करीब ७-८ वर्ष बर्मा बसी अध्ययन समाप्त गरी नेपाल फर्कनु भयो। वि.स. २००१ देखि तानसेनको आनन्द विहारमा स्थायी रूपमा बसोबास गर्न थाल्नु भयो। आनन्द विहार र महाचैत्य विहारमा धर्मदेशनाको साथै बुद्ध धर्मको प्रचार प्रसार र बौद्ध गतिविधिलाई अगाडि बढाउन थाल्नु भयो।

शील पाठशाला पाल्पाको स्थापना

वि.स. २००६ मा श्रामणेर बुद्धरक्षित (बंगाली) र श्रामणेर संघरक्षित (अंग्रेज) २ जना तानसेन आएर करिब १ महिना जति बसेका थिए। भिक्षु शाक्यानन्दको देखरेखमा वहाँहरूकै सक्रियतामा शील गुठी संस्थाको स्थापना भयो। पछि भिक्षु शाक्यानन्दज्युले पूर्णमान शाक्य, टक्सारसित राय सल्लाह लिई शील पाठशाला महाचैत्य विहार टक्सार

टोलमा स्थापना गर्नु भयो। यो शील पाठशालामा मुख्य गरेर बुद्ध शिक्षा, बुद्ध धर्मको पढाई हुनुको साथै अंग्रेजी भाषा लागायत अरु विषयहरूको अध्यापन गराउँदथे। यो शील पाठशालामा प्रमुख भिक्षु शाक्यानन्द, अरु काठमाडौँबाट आउनु भएका भिक्षु बुद्धघोष, श्रामणेर सुदर्शन, अनागारिका सुशिला, अंग्रेजी शिक्षक चिनिया लाल बज्राचार्यहरूले विभिन्न विषयहरू पढाउनु हुन्थ्यो। अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका वर्तमान अध्यक्ष एवं संघ उपनायक धर्माचार्य डा. भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरज्यू प्रारम्भमा यही शील पाठशालामा अध्ययन गर्नु भएको थियो। त्यस्तै अर्का राष्ट्रिय व्यक्तित्व राष्ट्रिय योजना आयोगका पूर्व उपाध्यक्ष डा. मोहन मान सैजुले पनि यही अध्ययन गर्नु भएको थियो। डा. मोहन मान सैजुले शील पाठशाला प्रति श्रद्धापूर्ण लेख्नु हुन्छ - 'पाल्पा तानसेन टक्सार टोलमा अवस्थित बौद्ध विहारमा बस्नु भएका पुज्य भन्तेहरू तथा अनागारिका गुरुमाहरूको प्रयासबाट २००६ सालमा शील पाठशालाको प्रारम्भ भएको थियो। त्यसै पाठशालामा पहिलो साँचो औपचारिक शिक्षा हासिल गर्ने सौभाग्य प्राप्त विद्यार्थीहरू मध्ये म पनि एक थिएँ। शील पाठशालाका केही खास विशेषताहरू थिए। सामान्य प्राथमिक शिक्षाका विषय बस्नुहरूका अतिरिक्त यस पाठशालाको विशेषताहरूमा यसका शिक्षक शिक्षिकाहरूको रूपमा संलग्न व्यक्तित्वहरू साधारण शिक्षक नभै विशिष्ट शिक्षकहरू हुनु, पाठशालाको वातावरण बौद्ध विहारमा अवस्थित रहनु तथा नैतिक एवं धार्मिक शिक्षा दिइने शिक्षाको एउटा महत्वपूर्ण पक्ष रहनु उल्लेखनीय विशेषता रहेका थिए। नेपालमा परम आदरणीय पुज्य संघनायक भिक्षु शाक्यानन्द, भन्ते बुद्धघोष तथा श्रामणेर सुदर्शनबाट शिक्षकको भुमिका खेलिएको थियो भने अनागारिका सुशिला गुरुमा प्रमुख शिक्षिकाका रूपमा रहनु भएको थियो। अंग्रेजी अध्यापनको कार्य तानसेनका चीर परिचित सुयोग्य शिक्षक चिनिया लाल बज्राचार्यले गर्नु हुन्थ्यो।'

यसरी संचालनमा आईरहेको शील पाठशाला २-३ वर्ष पछि वि.स. २००८ सालमा जनता विद्यालय स्थापना भएको भाद्र २१ गतेकै दिन सबै विद्यार्थीहरू लगी गाभिएको थियो।

तानसेन पाल्पाको यो शील पाठशाला नै वि.स. २००६ मा स्थापित पहिलो बौद्ध शिक्षा दिने विद्यालय थियो। अथवा वर्तमान भाषामा भन्नु पर्दा पहिलो बौद्ध परियत्ति शिक्षा केन्द्रको रूपमा स्थापना भएको थियो। संभवतया नेपालको नै पहिलो बौद्ध शिक्षालय हुन सक्दछ। यो शील पाठशालालाई वर्तमान सम्म बचाउन सकेको भए यो नै नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाको ऐतिहासिक प्रारम्भिक स्वरूप हुन्थ्यो होला। अब यो शील पाठशाला इतिहासको गर्भ भित्र गईसकेको छ। पूर्व संघनायक भिक्षु शाक्यानन्दज्युबाट तानसेन पाल्पामा शील पाठशालाको स्थापना भएको १४ वर्ष पछि मात्र नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघले काठमाडौँमा शुरु गरेको थियो।

आनन्द विहार परियत्ति केन्द्रको स्थापना र संचालन

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा वि. स. २०२० मा काठमाडौँमा शुरु भएपछि तानसेनको आनन्द विहारमा पनि बौद्ध परियत्ति शिक्षाको अध्यापन पूर्व संघनायक भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविरज्युबाट प्रारम्भ गर्नु भई २०२२ साल सम्म ३ वर्ष संचालन भयो। यो नै नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा अन्तर्गत पहिलो पटक आनन्द विहार परियत्ति केन्द्रको स्थापना र संचालन २०२० सालमा भएको थियो।

यो आनन्द विहारको तानसेनमा बुद्ध संवत् २५०७ (वि.स. २०२०) मा प्रारम्भिक प्रथम वर्ष (कक्षा १) मा १३ जना, कक्षा २ मा १ र कक्षा ३ मा १ गरी जम्मा १५ जना विद्यार्थीहरू वार्षिक परीक्षामा उत्तिर्ण भएका थिए। यस्तै वि.स. २०२१ मा कक्षा १ मा ६ जना, कक्षा २ मा १ जना, कक्षा ३ मा १ जना र प्रवेश दितीय वर्ष (कक्षा ५) मा १ जना

गरी ९ जना उत्तिर्ण भएका थिए । वि.स. २०२२ को वार्षिक परिक्षामा कक्षा ३ मा १ जना, कक्षा ४ मा १ जना, प्रवेश तृतीय वर्ष (कक्षा ६) मा १ गरी जम्मा ३ जना उत्तिर्ण भएका थिए । यसरी ३ वर्ष सम्म संचालन भई २०२३ साल देखि आनन्द विहार केन्द्र बन्द भयो ।

यसरी ४० वर्ष बन्द भए पछि ज्ञानमाला संघको सक्रियतामा आनन्द विहार परियत्ति केन्द्र पुनः संचालन २०६२ सालमा भएको छ । वि.स. २०६२ मा ज्ञानमाला संघको अध्यक्ष सर्जुलाल बज्राचार्यको कार्यकालमा पुनः संचालन भएको आनन्द विहार परियत्ति केन्द्रको पहिलो केन्द्राध्यक्ष श्री विश्वमान बज्राचार्य हुनुहुन्थ्यो । वि.स. २०६३ देखि २०७१ सम्म केन्द्राध्यक्ष श्री देवेन्द्र मान शाक्यबाट संचालन भएको थियो । वि.स. २०७२ देखि श्री सर्जुलाल बज्राचार्य केन्द्राध्यक्षको रूपमा कार्यरत हुनुहुन्छ ।

यस आनन्द विहार परियत्ति केन्द्रको वि.स. २०६३ को पहिलो वार्षिक परीक्षा सुपरिवेक्षक श्री छत्रराज शाक्यबाट करुणा बौद्ध संघको सहयोगमा बुद्ध विहार होलाङ्गदीको भवनहरूमा संचालन भएको थियो । यो परिक्षामा १ र २ कक्षामा कुल आवेदक ११६ जना मा परिक्षामा उपस्थित ६६ जनामा ६६ जना, बोर्डमा १ जना सहित विभिन्न श्रेणीमा उत्तिर्ण भएको थियो । त्यस्तै २०६६ को परिक्षामा आवेदक ६९ मध्ये जाँच दिने ५२ र बोर्डमा २ जना सहित विभिन्न श्रेणीमा ५१ जना उत्तिर्ण भएका थिए । गत साल वि.स. २०७२ को परिक्षामा आनन्द विहार तानसेन बाट आवेदक ६०, जाँच दिने ३६, उत्तिर्ण हुने ३३ जना थिए । त्यस्तै यही सालको परीक्षामा आनन्द विहार केन्द्र ख वालिङ्ग स्थाङ्गजा बाट आवेदक ६९, जाँच दिने ४७ र उत्तिर्ण हुने ४४ थिए ।

यसको साथै हालसम्म विभिन्न वर्षका परीक्षाहरूमा निम्न विद्यार्थीहरूले बोर्डमा स्थान ल्याई करुणा बौद्ध संघ बुद्ध विहार होलाङ्गदीबाट स्थापित र वितरित विभिन्न नगद पुरस्कारहरू प्राप्त गर्न सफल भएका छन् । सर्वप्रथम अभय राज शाक्य वि.स. २०६४ र २०६५ मा २ र ३ मा बोर्ड दितीय २ पटक, अनुराधा बज्राचार्य असन टोल वि.स. २०६३ देखि २०७० सम्म कक्षा १, २, ३ र ६ मा बोर्ड प्रथम, तृतीय, प्रथम र तृतीय गरी ४ पटक, अर्चना शाक्य नारायण टोल वि.स. २०६६ र २०६८ मा कक्षा ५ र ६ मा बोर्ड दितीय दुई पटक, अनुराधा बज्राचार्य बडिजान टोल २०६९ मा कक्षा २ मा बोर्ड तृतीय र दिप्ती बज्राचार्य वि.स. २०६८ कक्षा १ मा बोर्ड तृतीय ल्याउन सफल भएका छन् । सबैले पटक पटक अनागारिक मुदित र अ. शरणशिला पुरस्कार पाउन सफल भएका छन् ।

महाचैत्य विहार परियत्ति केन्द्रको स्थापना

तानसेनको टक्सार टोलमा शाक्य बज्राचार्य बौद्ध धर्मावलम्बीहरूको बाक्लो आबादी भएको हुनाले यस टोलको महाचैत्य विहारमा एउटा परियत्ति केन्द्र स्थापना गर्न सकेमा टोल बासीहरूको लागि बौद्ध परियत्ति शिक्षा अध्ययन गर्न सुविधा हुने कुराकानी बराबर हुन थाल्यो । सबैको सकारात्मक सौँच अनुसार ज्ञानमाला सभा र बौद्ध महिला आजिवन दायक समितिको संयुक्त आयोजनामा कामहरूको थालनी भयो । दुवै संस्थाको निर्णय अनुसार २०७० साल भाद्र २ गते परियत्ति केन्द्रको स्थापनाको लागि नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा काठमाडौँमा निवेदन पत्र प्रस्तुत गरिएको थियो । महाचैत्य विहार परियत्ति केन्द्रको स्थापना र संचालन गर्न एउटा संचालक समिति पनि ज्ञानमाला सभाको अध्यक्ष श्री चकोर मान शाक्यको अध्यक्षतामा गठन भयो । केही कार्य अगाडि बढाए पछि २०७० भाद्र १४ गते जितवन विहार थानकोटका प्रमुख भिक्षु अशोक स्थविरज्यु बाट परित्राण सुत्र पाठ गरी महाचैत्य विहारमा परियत्ति कक्षाको शुभारम्भ गरिएको थियो । मोहन कन्या मा.वि.का पूर्व प्रधानाध्यापक श्री देव प्रसाद बज्राचार्यलाई पहिलो केन्द्राध्यक्षको रूपमा

नियुक्ति गरियो । प्रारम्भमा केन्द्रको संचालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउन सहयोग गर्न पाएकोमा यो पङ्क्तिकारलाई हर्ष लागेको छ । केन्द्रमा परियत्ति शिक्षाको अध्यापन र गतिविधि अगाडि बढ्दै गयो । हाल ज्ञानमाला सभाका अध्यक्ष उत्तम कुमार बज्राचार्य उक्त केन्द्र संचालक समितिको अध्यक्षमा कार्यरत हुनुहुन्छ ।

प्रथम वर्ष २०७० मा कक्षा १ मा भर्ना ३६ र आवेदक २७ जनामा जाँच दिने २२ जना मा सबै उत्तिर्ण भई परीक्षाफल शत प्रतिशत भयो । वि.स. २०७१ मा पनि जाँच दिने जम्मा ३९ जना सबै उत्तिर्ण भए । त्यस्तै गत वर्ष २०७२ को परीक्षामा कक्षा १, २ र ३ गरी जम्मा जाँच दिने ३२ जना सबै उत्तिर्ण भई नतिजा शत प्रतिशत नै भयो । वि.स. २०७०, ७१, ७२ मा विद्यार्थी निशा शाक्य कक्षा १ मा बोर्ड दितीय, कक्षा २ मा बोर्ड प्रथम र कक्षा ३ मा बोर्ड दितीय भई केन्द्रीय र अनागारिका शरणशिला परियत्ति पुरस्कार प्राप्त गर्न सफल भएका छन् ।

यो महाचैत्य विहार परियत्ति केन्द्रमा नियमित रूपमा कक्षा संचालन राम्रो सित भई रहेका छन् । साथै शुरु देखि हालसम्म ३ वर्षको परीक्षाफल मुल्यांकन गर्दा प्रत्येक वर्ष नतिजा शत प्रतिशत रहेको छ । साथै अधिकांश विशिष्ट र प्रथम श्रेणीमा उत्तिर्ण भएको धेरै राम्रो मान्नु पर्दछ । अब माथिल्लो कक्षाहरूको संचालन नियमित रूपमा गर्दै विद्यार्थी संख्या वृद्धि गर्ने तर्फ प्रयासरत भएमा राम्रो हुनेछ ।

पाल्पामा बौद्ध परियत्ति शिक्षाको विकासको लागि केही सुझावहरू

१. सर्वप्रथम तानसेनको आनन्द विहार र महाचैत्य विहार केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित र नियमित कक्षा संचालनको व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।

२. यसको लागि शिक्षक शिक्षिकाहरूका व्यवस्था गर्नु आवश्यक छ ।

३. तानसेनका अन्य बौद्ध विहारहरू र मा.वि./उ.मा.वि. हरूमा पनि बौद्ध परियत्ति शिक्षाको व्यवस्था विस्तार गर्दै लानु पर्दछ । हाललाई कुनै २ बोडिङ्ग स्कूल वा सरकारी विद्यालयहरूमा नि.मा.वि कक्षाहरूमा अध्यापन शुरु गर्न सकिन्छ ।

४. वि.स. २०६३ प्रारम्भ देखि परियत्ति विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप विभिन्न बौद्ध पुरस्कारहरू प्रदान गर्दै आएकोमा वि.स. २०६६ देखि करुणा बौद्ध संघ बुद्ध विहारले व्यवस्था र वितरण गर्दै आएको छात्रवृत्ति एवं पुरस्कारलाई वृद्धि गरी हाल निम्नानुसार व्यवस्था गरिएको छ ।

१) कक्षा १ देखि ३ सम्म वार्षिक परीक्षा बोर्डमा स्थान ल्याउनेलाई रु ३००।- २) कक्षा ४, ५, ६ मा बोर्डमा ल्याउनेलाई रु. ५००।- ३) कक्षा ७ मा प्रथम हुनेलाई रु ६००।- ४) कक्षा ८ मा प्रथम हुनेलाई रु ७५०।- ५) कक्षा ९ मा प्रथम हुनेलाई रु ९००।- ६) कक्षा १० मा प्रथम हुनेलाई रु १०००।-कक्षा ७ देखि १० सम्म बोर्डमा पनि स्थान ल्याउनेलाई रु ५००।-थप प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

पहिलेतानसेनमा जन्मनु भएका भिक्षु कुमार काश्यपले स्थापना गर्नु भएको अनागारिका मुदिता स्मृति पुरस्कार वितरण गर्दै आएकोमा अ. शरणशीला स्मृति पुरस्कार वितरण गर्दै आएको छ । सो पुरस्कार तानसेनमा नै जन्मनु भएका अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष धर्माचार्य भिक्षु ज्ञानपुर्णक महास्थविरले आफ्नो स्वर्गीय माता अनागारिका शरणशिलाको पुण्य स्मृतिमा स्थापित कोषबाट सो पुरस्कार वितरण गर्दै आएको छ । परियत्ति विद्यार्थीहरूको लागि प्रोत्साहन दिनको लागि विभिन्न बौद्ध संस्थाहरू, शिक्षाप्रेमी महानुभावहरूबाट थप छात्रवृत्ति र पुरस्कार स्थापना गर्न सकिने छ ।

५. बौद्ध परियत्ति शिक्षाका विद्यार्थीहरूलाई धम्म जननी ध्यान केन्द्र लुम्बिनीमा १० दिवसीय ध्यान शिविरमा सके सम्म सहभागी गराउन पर्दछ । त्यसपछि स्थानिय श्री महाबोधि विहारमा विपश्यना

ध्यान समुहबाट आयोजना हुने साताहिक नियमित शुक्रवासरिय सामुहिक ध्यान अभ्यासमा सहभागी गराउनु पर्दछ ।

६. परियत्ति विद्यार्थीको विचमा बौद्ध निबन्ध लेखन, वक्तृत्व कला, वादविवाद, हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता, धम्म साकच्छा आदि बराबर आयोजना गरेमा विद्यार्थीहरूको विषय सम्बन्धी ज्ञान वृद्धि हुन सघाउ पुग्ने छ ।

अन्तमा बालककालमा नै बौद्ध परियत्ति शिक्षा अध्ययन गराउन सकेमा पछि नैतिकवान, चरित्रवान, शीलवान, सम्य र शान्त नागरिक उत्पादन हुन गई राष्ट्रको चौतर्फी विकासमा टेवा पुग्न जाने हुँदा, परियत्ति शिक्षाले वर्तमान विद्यालय औपचारिक शिक्षामा जुन नैतिक शिक्षाको कमी भएको छ, त्यो पुरा गर्ने हुँदा परियत्ति शिक्षाको महत्वलाई बुझी हामी अभिभावकहरूले आफ्ना बाल बच्चाहरूलाई परियत्ति शिक्षा पढाउनमा जोड दिनु भनी आग्रह गर्दछु । भवतु सब्ब मंगल । ♦

PARIYATTI IMPACT...

backgrounds are studying Pariyatti as moral studies.

Because it awards behave change: controlling naughtiness, respect/obey teachers, help parents at home. They can differentiate good and bad activities. Unisha Thapa said, "People can't mis-track/misguide since we are Pariyatti, moral students.....secure feeling after reading Pariyatti." "Understanding the conflict or unpleasant situations in family, I can behave well with controlled manner," said Parvati Sharma from Yashodhara School. Meditation helps in studies, refresh mind and grows concentration power. It always helps be away from alcoholism, hooliganism, drug abuse, sexual abuse...etc. "Pariyatti reveals Ducca Arya Satya to control from sufferings.....teaches lifelong practical knowledge," Shrijana Phanju, Samriddhi College/Maitriye Yuva Sangha, Bhaktapur proudly uttered. Soniya Khatri, Zenith School, Bhaktapur revealed, "Reading Pariyatti has grown harmony and memory power." Likely Liza Gaiju, E.G. Pioneer School, Bhaktapur realized, "Studying Pariyatti come to know Anger and Ego are our great foes."

Pariyatti impact on teachers is influential too. Generally teachers are unwilling, difficult to accept Pariyatti initially but as per studies, they get highly motivated in life. It always beware if anything wrong happens. "Moral teacher must be ideal to pupils so is always conscious," said Sanchit Buddhacharya, Bhaktapur. Likely, parents have positive response. They feel glad seeing children in good manner, reforming habits. Even own practice in life assist to work in cooperation and understanding. Therefore parents involve in different social programs. Such moral activities, gradually summon controlling on behaves like drinking, killing, dogmatism gradually. Attending social circle with children, growing new circle of good manner is deteriorating negative attitudes. It results great in society.

Practice of Pariyatti in Nepal is growing from monastic to school education these days. Schools have been teaching Pariyatti as moral education from last 4/5 years although government policy has not implemented. Devdaha Municipality has own curriculum and implementation of own course from 2074 BS. Practice of Vipassana Meditation is praiseworthy. Many schools are conducting meditation classes. Mahayana Tradition Meditation Centres are highly flourishing in almost every Monastery/Gompa besides formal teaching.

To run Pariyatti in school however is full of Challenges. Initially it is unwilling and difficult to accept Pariyatti because of the preoccupied mind: Pariyatti is only for Buddhists, Buddhist course. Schools/teachers ask why Buddhist Text only, have to include others too. Some schools have straightly rejected Pariyatti in fear of losing students from different religious backgrounds; even parents have warned to take out their children. Therefore, it's difficult to convince many schools/teachers to run Pariyatti as Moral Classes.

Even schools, centres and Viharas willing to run Pariyatti are not getting teachers. Further current course is not basing to school level pupils, rather traditional monastic. Financial weakness is the barrier too as even graduated manpower can't be deployed sufficiently besides lacking continuous effort, dedication, well planning and government policy.

Despite such harsh reality, the positive experiences are highly motivational. It's rejoicing to observe students enthusiastic and have good behavior changes. Communities/schools and Viharas have revivals. To grow children in discipline, even parents have been taking Pariyatti Exam with pupils despite a lot of hardships: texts, teachers, finance, ignorance, etc. Magar students attending Pariyatti exam sitting on stone in the premise of the temple at dawn at Bodhi Gyan Tapobhumi Buddha Vihara, Kunathari-4, Badichaur, Surkhet in 2015 was amazing. Likely Tharu community students leaving great festival Maghi came far to attend exam with local Magar students at Chaukune Buddha Vihara, Gutu-8, Surkhet was due to strong faith. Magar community except few Newar communities is the prime to revive Pariyatti out of valley.

Therefore, if Government makes Pariyatti curriculum compulsory, there will be easy to motivate pupils teaching discipline. Even schools, wanting to apply Pariyatti but afraid of parents complain and fear of losing pupils, get easy implementation.

Therefore, Pariyatti must be included in curriculum for noble manner development in today's children. Government, Monastic Organizations and lay-organizations have to work out hard to prepare sound manpower, Curriculum, text, resource management to bridging as per need. Schools have to focus on students' manner development implementing and providing Pariyatti environment. Teachers and parents must play vital role teaching/motivating children. Ultimately, Students have to study, cultivate discipline to enhance happy life.

References:

- Nepal Bauddha Pariyatti Education, Pariyatti Bulletin Number 18, Kathmandu, 2075 BS
- <http://www.dhamma.org.np>
- <https://www.telegraph.co.uk/men/thinking-man/real-reason-todays-children-unhappy/>
- <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2041347/Modern-life-making-children-grow-fast.html>
- <https://www.psychologytoday.com/us/articles/200109/why-our-kids-are-out-control>
- <https://essayswriters.com/essays/Exploratory/child-behavior-is-worse-today.html>
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4485359/>

बुद्ध जन्म सम्बत् २६४२ (बु. सं. २५६२), (वि.सं.२०७६) वर्षको ने. बौ. प. शि. को ५६ औ दीक्षान्त समारोहमा पदक, उपहार तथा नगद पुरस्कारको लागि सहयोग गरिदिनुहुने दाताहरुको नामावली

क्र. सं.	विद्यार्थी	केन्द्र	कक्षा	श्रेणी	कोविद स्वर्णपदक	पदक दाता	प्रदानम् स्मृति सिरा:	स्वयम्भु धर्मपासा पुचः, स्वयम्भु	पुण्य शाक्य परिवार, धनको	भिर्भु बृद्धघोष परिवार पुरस्कार	जामा परमात्मदेवी र बुद्ध सावरमल संगठको पुण्यस्मृतिमा ओमप्रकाश खड्गटा, बसुण्डरी	कुञ्जिका प्रसाद	अ. सुशीला स्मृति सिरा: (वैद्य)
१	रोजन शाक्य	दीपकर परिवार, शिक्षालय, नागब्रह्म	१०	बोर्ड प्रथम	अष्टरन, रत्नदेवी धाष्वा, शान्तिनगर	आर. बी. बन्ध, प्युछा	१०००	१०००			पेनडाइभ		
२	अनागारिका भुजना	सम्यक शिक्षा समूह, धरान	१०	द्वितीय	जम्बुदेवी मानन्धर, बापावनी		१००	१५००			पेनडाइभ		
३	अनागारिका शान्तिवती	यशोधरा बौद्ध परिवार, केन्द्र, कैला	१०	द्वितीय	डा. चन्द्रेश तुलाधर		१००	१००			पेनडाइभ		कृष्णमान शाक्य
४	श्यामलाल बिचकार	धर्मकीर्ति विहार प. केन्द्र, भीम	१०	द्वितीय	नीलवीरसिंह कंसाकारको पुण्यस्मृतिमा वीणा कंसाकार, श्रेष्ठाटी		१००	१००			पेनडाइभ		
५	सरिता बजाचार्य शाक्य	दीपकर परिवार, शिक्षालय, नागब्रह्म	१०	द्वितीय	सयुरा मानन्धरको पुण्यस्मृतिमा माया मानन्धर		१००	१००			पेनडाइभ		
६	अनागारिका पवरजराणी	दीपकर परिवार, शिक्षालय, नागब्रह्म	१०	द्वितीय	सखिता राजोपाध्याय तुलाधर		१००	१००			पेनडाइभ		
७	अनागारिका गौतमीवती	पद्मवैद्य विहार, बुटवल	१०		बिबाशोभा तुलाधर, तीनधारा		१००	१००			पेनडाइभ		
८	अनागारिका मासरा	रत्नकीर्ति विहार परिवार, केन्द्र, हात्तीबन	९	उच्चतम अंक				२०००			पेनडाइभ		
९	मैया डंगोल	ज्ञानकीर्ति विहार परिवार, केन्द्र, नयाँबजार	८	उच्चतम अंक				२०००			पेनडाइभ		
१०	भिर्भु सारदस्सी	बिबु शान्ति विहार, मीनभवन	७	बोर्ड प्रथम	रत्नदेवी धाष्वा, नागब्रह्म		१०००	२०००					
११	धामप्रेर जेय्यो	बिबु शान्ति विहार, मीनभवन	७	बोर्ड द्वितीय	प्रेमलाल श्रेष्ठ, मर्पा बानेश्वर			१५००	५००/-		पेनडाइभ		
१२	हरि बुचामगर	अनुराधिय बृद्ध उदय विहार, बुटवल	७	बोर्ड तृतीय	स्व. मोतिरत्न तामाकार तथा पन्नादेवी तामाकारको पुण्य स्मृतिमा अकिलशोभा मानन्धर			१५००					
१३	यशोधरा बजाचार्य	निर्वाणमूर्ति विहार,	७	महिला विद्यार्थी उच्चतम अंक									बुद्धवस शाक्य
१४	भुजना बजाचार्य	धर्मकीर्ति विहार प. केन्द्र, भीम	६	बोर्ड प्रथम	धर्मरत्न शाक्य, चन्द्रदेवी शाक्य, नकबहल		१०००						दानमान शाक्य
१५	निशा शाक्य	महावैद्य विहार केन्द्र, तानसेन	६	बोर्ड द्वितीय	मोतिलाल शिम्पकार मानभवन				५००/-		पेनडाइभ	२००	
१६	नस्की महर्जन	शाक्य सिंह परिवार तथा ग्रीड शिक्षालय, कैला	६	बोर्ड तृतीय	नीलवीरसिंह कंसाकारको पुण्यस्मृतिमा वीणा कंसाकार, श्रेष्ठाटी							८००/-	
१७	अनिशा श्रेष्ठ	शाक्य सिंह परिवार तथा ग्रीड शिक्षालय, कैला	५	बोर्ड प्रथम	पञ्चवीर सिंह तुलाधर, साजिम्याट		१०००						
१८	सोनी बजाचार्य	बोधिचर्या विहार, बनेपा	५	बोर्ड द्वितीय	पञ्चवीर सिंह तुलाधर, साजिम्याट				५००/-		पेनडाइभ		
१९	कृष्ण प्रसाद मानन्धर	बोधिचर्या विहार, बनेपा	५	बोर्ड तृतीय	पञ्चवीर सिंह तुलाधर, साजिम्याट							८००/-	
२०	पुनम सिंह लामा	बुद्धभूमि महाविहार, टोखा	४	बोर्ड प्रथम	दुण्डुबहादुर बजाचार्य बनब्रह्म		१०००						
२१	रमि श्रेष्ठ	शाक्य सिंह परिवार तथा ग्रीड शिक्षालय, कैला	४	बोर्ड द्वितीय	हेरदेवी शाक्य, बीड				५००/-		पेनडाइभ		
२२	सान्नीया शाक्य	शाक्य सिंह परिवार तथा ग्रीड शिक्षालय, कैला	४	बोर्ड तृतीय	अम्बुशोभा तुलाधर, जमन							८००/-	
२३	रत्न शाक्य	रत्नेश्वर महाविहार परिवार, केन्द्र, पुन्योक्त	३	बोर्ड प्रथम	नीलवीरसिंह कंसाकारको पुण्य स्मृतिमा वीणा कंसाकार, श्रेष्ठाटी		१०००						
२४	सम्भना शाक्य	धर्मकीर्ति विहार प. केन्द्र, भीम	३	बोर्ड द्वितीय	संघरत्न शाक्य, भक्तपुर				५००/-		पेनडाइभ		
२५	कमलवीरा शाक्य	दीपकर परिवार, शिक्षालय, नागब्रह्म	३	बोर्ड तृतीय	मखनलाल श्रेष्ठ, शान्तिनगर							८००/-	
२६	सुलोचना शाक्य	रत्नेश्वर महाविहार परिवार, केन्द्र, पुन्योक्त	२	बोर्ड प्रथम	स्व. द्वारिका प्रसाद मानन्धर, जम्बुदेवी मानन्धर, बापावनी		१०००						
२७	प्रमिला शाक्य	रत्नेश्वर महाविहार परिवार, केन्द्र, पुन्योक्त	२	बोर्ड द्वितीय	पुर्ण ब. मानन्धरको पुण्य स्मृतिमा चिरल मानन्धर, बसान				५००/-		पेनडाइभ		
२८	सोफिया शंकर	भास्करा मा. वि., पुर्णचण्डी	२	बोर्ड तृतीय	स्व. स्व. बहादुर खड्गीको पुण्यस्मृतिमा चञ्चला खड्गी							८००/-	
२९	सखिता बजाचार्य	दीपकर परिवार, शिक्षालय, नागब्रह्म	१	बोर्ड प्रथम	मदन तुलाधर		१०००						
३०	प्रिन्सा महर्जन	मनमयजु ध्यानकुटी विहार, केन्द्र	१	बोर्ड द्वितीय	स्व. द्वारिका प्रसाद मानन्धर, जम्बुदेवी मानन्धर, बापावनी				५००/-		पेनडाइभ		
३१	रेजिना गप	मनमयजु ध्यानकुटी विहार, केन्द्र	१	बोर्ड तृतीय	सुवर्ण महर्जन, खुमलटार							८००/-	

५६ औ परियत्ति दीक्षान्त समारोहको लागि जलपान दाता : विश्वधर तुलाधर तथा सपरिवार, जनबहा:

विभिन्न केन्द्रका केन्द्राध्यक्ष तथा सम्पर्क गर्ने व्यक्तिहरू

क्र.सं.	केन्द्रको नाम	जिल्ला	केन्द्राध्यक्ष	सम्पर्क व्यक्ति
१	धर्मकीर्ति विहार, नवल	काठमाडौं	अनागरिका धम्मवती ४२५९४६६	अ. धम्मविन्ना (४२५९४६६), अ. शुभवती (९८४१३२९००५), अ. अमता ९८४९१३५९४४
२	श्रीकीर्ति विहार, कीर्तिपुर	काठमाडौं	अनागरिका मिना (९८४१५४९१९६), ४३३०८३६	मिश्र चन्द्रकीर्ति (९८४१८८८८८९१),
३	प्रणिधिपुर्ण विहार, बलम्ब	काठमाडौं	अनागरिका मृतिता (९८४१४६२४२६), ४३१०५९२	मिश्र सुख ९८४१२४७६००, सहामिना नकमी ९८०३२०४२३१
४	विश्व शान्ति विहार, मीनभवन	काठमाडौं	४१०६९४१, मिश्र आबारी ९८४११७१५८	मिम शाक्य ९८४१३५९८५६
५	अमृत बौद्ध परियत्ति शिखालय, स्वयम्भू	काठमाडौं	मिश्र अस्सजि ९८४११३६९०३, ४०३३५९०	मिश्र धर्ममूर्ति ९८४१२७७८६०, मिश्र सरणकर ९८४१४८७७७० मिश्र नारद ९८०८०६४१७९
६	सुलक्षणकीर्ति विहार, चोभार	काठमाडौं	अनागरिका अनोजा ९८४१३३३९११, ४३३१७१८	आरती रजित ९८४१००८८०९
७	बुद्धभूमि बौद्ध विहार, टोखा	काठमाडौं	५११०४१४, मिश्र कोलित ९८४१३३३३२३,	मिश्र सद्गतिस्स ९८४१३३३३२२
८	गणमहाविहार, गणबहाल	काठमाडौं	मिश्र सोमित ४२५३४५४, ९८४१५९५९७६	रमना श्रेष्ठ ९८४१३३१६६३
९	जीतवन विहार प. के., थानकोट	काठमाडौं	मिश्र नागित ९८४१८७४७००, ९८०८२८१४०९	मिश्र अशोक ९८४९००७७३३
१०	चन्द्रावत विहार केन्द्र, मातातीर्थ	काठमाडौं	मिश्र पियवस्ती ९८४११३६९०२,	दिलदेवी महर्जन ९८०८७८१४०४
११	धर्मकीर्ति ब्रह्मन्धरा विहार केन्द्र	काठमाडौं	अनागरिका कसुम ९८४९०१००९१, ४३५४२५१,	अ. प्रीतीवती ९८१८६८१०६७
१२	ज्ञानकीर्ति विहार केन्द्र, नयाँबजार	काठमाडौं	नानीमैया मानन्धर (९८४१७६१७७३, ४३६००३०, ४३५८९९३)	सुशील मानन्धर ९८४९०७९९८१
१३	करुणा बौद्ध केन्द्र, मातातीर्थ	काठमाडौं	अनागरिका चन्द्रशीला ९८४१५९३५७९, ९८१३६४३१०७, ४३१२४५५,	मानदास ९८१८४९७९७
१४	मनमैज ध्यानकुटी विहार, मनमैज	काठमाडौं	मिश्र जनक (९८४१६०९९२४),	मिश्र विष्णुसार ९८१८०३७३५१, रत्नकेशरी महर्जन ९८१३८८०८१८
१५	धर्मचक्र विहार, बागबजार	काठमाडौं	सीता तण्डुकार ९८४९५९५०७०, ४२४४२७७	शान्ति तण्डुकार ४२३९००८, कृष्ण देशार
१६	शाक्यमिति कीर्ति विहार, सतंगल	काठमाडौं	अनागरिका पर्यवती ९८४१६७९३७२,	दिलदेवी महर्जन ९८४३६२५२१९
१७	ज्ञानज्योति परियत्ति केन्द्र, ठमेल	काठमाडौं	जगतरेल कंसाकार ९८४१२९७०९७	मिलन श्रेष्ठ ९८४१४१२४३७, रजनी मानन्धर ९८४१०२३७१५
१८	बुद्ध नगर स्कूल, बुद्धनगर	काठमाडौं	पुरुषोत्तम नेपाली ९८४१८३४५२५	
१९	परोपकार मा. वि., भीमसेनस्थान	काठमाडौं	सकुन्तला प्रधान ४२६०२१२, ९८४१४१२८२५	निरोज कारजित ९८४१६३२७३७
२०	जगत सुन्दर इन्वेन्सि, बाग:	काठमाडौं	माया मानन्धर ४२५६८३५	विरल मानन्धर ९८४१७९७६०, सुनिता मानन्धर
२१	कान्ति ईश्वरी मा. वि. प्याफल,	काठमाडौं	४२६२९०९, ९७४११७६३९९ प्रविष शाक्य	रामशरण खनाल ९८४१४४४०१६
२२	एन्जल एकेडमी, कीर्तिपुर	काठमाडौं	जोतिक नापित ९८४१४७९९३६, ४३३६७४३	मधुसूदन नापित ९८४११६३३२
२३	आनन्दकुटी विद्यापीठ, स्वयम्भू	काठमाडौं	कृष्णकली शाक्य, ९८४१५२३५३९	सुरिष्ठा शाक्य ९८४१७७६४१५
२४	किण्डोल विहार, किण्डोल	काठमाडौं	अनागरिका धम्मविजया ४२८५८११	अनागरिका समना ९८१३८९२९१४
२५	एहिपसिक बौद्ध परियत्ति केन्द्र, बलम्ब	काठमाडौं	मिश्र पियवस्ती ९८४११३६९०२	
२६	धर्ममयनी परियत्ति केन्द्र	काठमाडौं	सुमना गुप्ता ९८१३८९२९१४	ज्ञानी डुंगेल ९८१३८९२९१४, ९८४१०७९२५७
२७	अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र	काठमाडौं	अनागरिका विमलजानी ९८४९६९४७८२	अनागरिका अगजानी ९८४१४६१२२६, ५२४२०३१
२८	शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिखालय, यैना	ललितपुर	मिश्र नारद ९८१८५२६०००,	केन्द्र बजाचार्य ९८०३१५३६३८
२९	यशोधरा बौद्ध परियत्ति केन्द्र, यैना	ललितपुर	अनागरिका माधवी (५५२१४३५)	मिश्र पञ्जारत्न ९८४१२३७२६७, अ. मासुखी ९८०८४१९७८२, रमिला शाक्य ९८४१३९२६६४
३०	ज्योति विहार, चापागाउँ	ललितपुर	५५७१४५९, रामेश्वर देशार ९८४१४७७९४४	अ. कीर्त्यारमिता ९८४१५७८८४८, राज देशार ९८४१४९१०५१
३१	अमरापुर विहार, बंगमती	ललितपुर	अ. चारुजानी ५१७३२६८, ९८४१७७२४४६	अ. पमिताजानी ९८४१४९८५८५
३२	सिद्धिमंगल विहार, ठसि	ललितपुर	मिश्र विमलो ५५८१४९५, ९८४१५९८३६३	
३३	बेनुवनाराम विहार, येचो	ललितपुर	मिश्र उत्तमो (९८४९२४३८५), ५५७००६२	मिश्र चन्द्रमो (९८४१५०५६०३), रत्नकाजी माली ९८४१४३६८४७, कृष्णगोपाल महर्जन ९८४१००९०१७
३४	बौद्धजन विहार, सुनाकोठी	ललितपुर	५५७०८२० विहार, मिश्र धर्मगुण ५५७०२०९, सविता महर्जन ९८४१०२५५२६	सविन महर्जन ९८४१४१७६२७, अमन महर्जन ९८०८०९९६६०
३५	सुवर्ण छत्रपुर विहार, लुभ	ललितपुर	नविना महर्जन ९८०३४४७५९६	पूर्णमान महर्जन ५५८०४३०, ९८४१५०४२२५
३६	माफ्कण्ड बुद्ध विहार, माफ्कण्ड	ललितपुर	चन्द्र बहादुर स्यांगता ९८४९१३९०५७, १६२१४७५७	दुधराज जिम्बा ९८१८११६५१३
३७	बौद्ध शान्ति विहार क, बुलु	ललितपुर	श्रामणेर आलोक	जयन्ती महर्जन ९८४१९९०३०३
३८	छापाखेल परियत्ति केन्द्र, छापाखेल	ललितपुर	मिश्र जतिमा ९८५१००३१८१, ९८०१००३१८१,	मिश्र समुहो (९८४९९१५९९, ९८०३६८१५२०)
३९	पुण्य उदय विहार हरिसिद्धि	ललितपुर	ज्ञानभक्त महर्जन ९८१८९७०९९	हसिला महर्जन ९८४९१०२९४३, अनिता डुंगेल ९८४३५८८००६
४०	जयमंगल विहार, चक्रीटोल	ललितपुर	अनागरिका अनुपमा (९८४१३४७८७६)	सर्वाणा बजाचार्य ९८०३५६२५४७, ५५२४०६९
४१	रत्नकीर्ति बौद्ध विहार, हरिसिद्धि	ललितपुर	अनागरिका जयवती ९८४९०२६५९६	अ. चम्पावती ९८१८६८८१८१, अ. जीनवती ९८१३७८१९९०
४२	श्री वल्लभ महाविहार, श्रीबहाल	ललितपुर	सानुछोरी शाक्य ५५४३७५५, ९८०३५१०४२०	हिराशोभा शाक्य ९८४००६१७१४, युक्लधारी शाक्य ५५३९३२६ वेस्तर शाक्य ९८४१३७९५२८
४३	सिखन विहार परियत्ति केन्द्र, माणिखेल	ललितपुर	बीर बहादुर भोजन ९८१३९४५०२८,	बुद्धमान भोजन ९८१८३६९११७, मिश्र ज्ञानेन्द्र ९८०४४५१३९८
४४	नकबहिल परियत्ति केन्द्र, नकबहिल	ललितपुर	नीनादेवी शाक्य ९८४१७५६३७५, ५५३७६५८	अनागरिका अमरावती ९८४१४९४७६५
४५	स्वंग: चिन्मा परियत्ति केन्द्र	ललितपुर	विद्या शाक्य ९८०३३८९९११	शान्ति महर्जन ९८०३८७८९८६, समिनरान शाक्य ९८५१०३७०५०
४६	वीपकर परियत्ति शिखालय	ललितपुर	अमिता धाक्का ९८४१९३४२७९, ४६२०६२६,	ललिता धाक्का ९८४१९३४२८८, सति धाक्का ९७४११३३३२, जुनरत्न शाक्य ९८४१३९६६००
४७	भास्तरा मा. वि., बालकमारी	ललितपुर	अनागरिका ज्ञाणवती (९८४१२६०७१५)	आभा अवाले ९८४१३४४५१९, जीवन अवाले ९८५१०४५२११
४८	चण्डी आदर्श सरल मा. वि. केन्द्र, चाकुपाट	ललितपुर	५५३४५३९, नूतन बजाचार्य (५५४८०३२)	
४९	ललित विकास नि. मा. वि., कुटीसीगल	ललितपुर	गौतम महर्जन (९८४१६०१३२८),	५५४०७५६, भिम पोखरेल ९८४१३६६९२८
५०	डि ए भी स्कूल जावलाखेल	ललितपुर	अनिल केडीया ९८५१०३७८४,	सुजन (पमित) खड्गी ९८४१६५०९३१
५१	चौदनी स्कूल शंखमूल	ललितपुर	दिव्यश्री मानन्धर ५२६१५८१,	दिव्यश्री मानन्धर ५२६१५८१, गंगामान व्यञ्जनकार ९८४१३३५१३६, दया खड्गी (५५३८३५४, ९८४१८६००४६)
५२	रोजमाउण्ड स्कूल, प्रयागपोखरी	ललितपुर	शर्मिला चित्रकार ५५३८३५७	व्या खड्गी (५५४६२५६, ९८४१८६००४६)
५३	कम्पेश्वर टेक्निकल स्कूल	ललितपुर	करुणा खड्गी ५५४९११९	भरत बहादुर महत ९८४१६४१२८९
५४	विलियम पब्लिक स्कूल, सुतागढी	ललितपुर	जयकृष्ण महर्जन ५५७१४७३	मिश्र धर्मगुण ९८४१२९७८५
५५	नेपाल मगर बौद्ध सेवा समाज केन्द्रीय समिति	ललितपुर	डेउबहादुर रामामगर ९८५१०९८०६४	बलबहादुर रत्ना मगर ९८४१३४७०६७, चित्र ब. गर्बज मगर ९८४९४८३५८१, तुल ब. बायामगर ९७५१०९२४०
५६	युवक बौद्ध मण्डल, नेपाल	ललितपुर	बाबुरत्न नापित ९८४१७९७१४८	हेरारत्न शाक्य ९८४१७८४८८, दुर्गालाल शिन्धकार ९८४१२३३७२३

क्र.सं.	केन्द्रको नाम	जिल्ला	केन्द्राध्यक्ष	सम्पर्क व्यक्ति
५७	पद्मावती महाविहार, न.बहा	ललितपुर	रत्नशोभा शाक्य ९८४३०५८९०८	सुनकेशरी शाक्य ९८१८३५३०८८, नेमबीर शाक्य ९८५१०२३२७२, खेमराज शाक्य ९८४१८९४४९२, पद्मराज शाक्य ९८४१२२८८८६
५८	रक्षेश्वर महाविहार	ललितपुर	सुरेन् कुमार शाक्य	प्रदिप शाक्य ९८४१७६४५३१, अमन शाक्य ९८४१९८४३१७
५९	नारायणी उच्च मा.वि., गिम्दी-५	ललितपुर	रविन्द्र डंगोल ९८४१९६९९८२	
६०	चण्डेश्वरी मा.वि., सिमले	ललितपुर	रत्न प्रसाद देवकोटा ९८१२६६३१९१	
६१	विद्याधिश्वरी मा.वि., आभड-६	ललितपुर	राजकमल शाही ९८४१९२५९८९, ९८११०८२७७१	यलप्रसाद तिमिल्सिना ९८४३२४८०१, ९८११०९८२११
६२	नापीचन्द्र विहार	ललितपुर	ज्ञानबहादुर शाक्य ९८४१५९६४३८	सन्दिप शाक्य ९८४१७६८००८
६३	दीपावती महाविहार	ललितपुर	ज्ञानेन्द्र शाक्य ९८४१२५३११२	
६४	मेस्ता भोलेन्द्रसं	ललितपुर	गीतम महर्जन ९८४१६०१३२८	
६५	मृनि विहार, भक्तपुर	भक्तपुर	भिष्णु विपस्ती ९८४१४३१७९२	मीरा ६६१६४६४, प्रज्ञादेवी शाक्य ९८१३१४७६११
६६	नगदेश बृद्ध विहार, नगदेश	भक्तपुर	कृष्णकुमार प्रजापति ९८४१४८८३२९, ६६३४३६३	राजकृष्ण सिक्केमान ९८४१८२४७७१
६७	पाटी विहार केन्द्र, ठिमी	भक्तपुर	धर्मसुन्दर बज्राचार्य ९८५११०५५०५, ६६३१२०५	भिष्णु बरसम्बाधि ९८०८८७४८८८३, अ. शीलगीतमी ९८४१६०६०७१
६८	मैथय युवा संघ	भक्तपुर	तिर्थराज बज्राचार्य ९८४३४९९१२२, ६६१०५९४	सत्यलक्ष्मी रजित ९८४१६८८८७२, सचिन्त बज्राचार्य ९८४३१६५५५१
६९	एभरेष्ट इंगलिश स्कूल, मिर्चोटे	भक्तपुर	भक्त राजभण्डारी	रघना बज्राचार्य ६६११२११, ६६१६८७७, ६६१९६६२
७०	जेनिथ अंग्रेजी माध्यमिक विद्यालय, देगमना	भक्तपुर	केशवराज आचार्य ९८४९१७०१६	सुन्दर सुवाल ९८४९४२४६५८
७१	सनसाइन नेशनल स्कूल	भक्तपुर	पुण्यप्रसाद ढकाल ९८४१३००२७५	पूर्णकेशरी अबाल ९८४१६०४८७३, बुर्गा प्रसाद भट्टराई ९८४१४०७३६५, रविना खिउँज
७२	प्रोक्सिमा इन्टरनेशनल एकेडेमी	भक्तपुर	नानीछोरी खाडुत ६६११५३०, ९८४१२२६५०६	
७३	जेनहुन स्कूल	भक्तपुर	योगेन्द्र विजयकु ९८४१२५७२९४	
७४	इजी पायोनियर	भक्तपुर	बिजेन्द्र ध्वज ९८४१२८५४१७	
७५	शान्ति श्री बुद्ध विहार, वामी टक्सार, गुल्मी	गुल्मी	कृष्णकुमार बीडाचार्य ९८४४७५८८७४१, ०७९६९०१०५	ममता बीडाचार्य ९८६७७६८१३२
७६	सुगन्ध विहार, रिडी, गुल्मी	गुल्मी	सुवर्णलाल कठपती ०७९४०००२७, ९८४४७११२८८	
७७	तौलेश्वरनाथ संस्कृत मा.वि., कपिलवस्तु	कपिलवस्तु	अमरचन्द्र ठाकुर ९८४०३९६५८	राम प्रसाद कोइराला (९८४३०६२८२४), बृद्ध बापामगर ९८४७५७७४२
७८	बोधिचर्या विहार, बनेपा	काभ्रे	भिष्णु बोधिसेन ०११-६६१७८९	राजाराम श्रेष्ठ ९८४१९८४७१६५, बुद्धरत्न मानन्धर ९८४१४६६२७४
७९	रानीपानी परियत्ति केन्द्र, देवभूमि, वालुवा, काभ्रे	काभ्रे	दिनेश चौधरी ९७४१००५४९८	प्रल्हाद प्रसाद तिमिल्सिना (आजाब) ९८५११५३८७३, बडी आचार्य (वीपशिखा) ९८४१३३२००, सरोज न्यायाने (नवप्रतिभा) ९८५११८६८९७
८०	धर्मशीला विहार प केन्द्र पोखरा (कर्मिनी होम्स)	कास्की	उत्तममान बुडाचार्य (संयोजक) ९८५६०२०११६,	प्रकाश उदास ९८४६०४९०२१, राजकुमारी दुरा ९८४६१३६६१९
८१	धर्मशीला विहार प केन्द्र पोखरा बौद्ध शान्ति सदन इलेगीडा शाखा	तनहुँ	सुर्यबहादुर बापामगर ९८४६०५७६४२	उत्तममान बुडाचार्य (संयोजक) ९८५६०२०११६,
८२	बिस्व शान्ति बौद्ध विहार, भिमाव	तनहुँ	री बहादुर राना ९८४६७१५१८७	सुर्यबहादुर बापामगर ९८४६०५७६४२
८३	भोटेओडार परियत्ति केन्द्र, भोटेओडार	लम्जुङ	वीरसिंह घले ९८४६४२७१२५	
८४	सगतपुर विहार, बिश्ली	नवलकोट	प्रविण बज्राचार्य ९८४१०८९१९६	
८५	आनन्द विहार, तानसेन, पाल्पा	पाल्पा	सर्जुलाल बज्राचार्य (९८४७०२९५९९),	देवेन्द्रमान शाक्य ९८०७५६५०२४, छत्रराज शाक्य (९८४७०२८०१६)
८६	प्रज्ञा शान्ति बुद्ध विहार, बालिङ	स्याङ्जा	हृम बहादुर रानामगर ९८४६०९६५६१,	रत्नमान बज्राचार्य ९८४७५५६०८८
८७	महाचैत्य विहार, तानसेन	पाल्पा	देवप्रसाद बज्राचार्य ९८४७१०२८४२, ०७५५२०३३७	हर्ष बहादुर बापामगर ९८५६०२९९११, बिस्व बापामगर ९८५६०५५३९४, चिन्त रानामगर ९८१४१८६६७७, सोममाया रानामगर ९८४१७००५५२
८९	यशोधरा बौद्ध विहार, भ्यापा	भ्यापा	ज्ञानबहादुर बापामगर ९८०४२९४०८, ९७२३६८४९०	चक्रोत्तमान शाक्य ९८४७०२९३५७, सुमना शाक्य ०७५५२०२५७, सुवर्णमणि शाक्य ९८४७०६०५४३, दिलबहादुर शाक्य ९८४७०२९३९४
९३	विशाखा परियत्ति केन्द्र, विर्तामोड	भ्यापा	केशव ताम्राकार ९८१८७६३५०३, ०२३५४०२५४	भिष्णु उत्तरी ९८६६३७६५१७
९४	श्री नेपाल राष्ट्रिय आदर्श मा. वि., बाँके	बाँके	देउमाया गुरुङ ९८४८०५९८३९	दिनेश शाक्य ९८४२७१९११६, प्रमेश कुमार हलवाई ९८५२६७२७९०
९५	पद्म चैत्य विहार केन्द्र, बुटवल	रूपन्देही	भिष्णु कविन्दो (९८४९७५५८७)	डुम्मरकुमारी बापा ९८६८१२९८९, सविता धास्वा ९८४१२१९९७८
९६	लुम्बिनी परियत्ति केन्द्र, लुम्बिनी	रूपन्देही	अ. खम्बेरी ९८४७२७७५८, ०७५८०१७७, ९८०४४३३७७७	अ. शान्तिवती ९८४७१८९५५५, अ. गौतमीवती ९८४७२४८३३०, विमलबहादुर शाक्य ९८४७०४७१७०
९७	अन्तराष्ट्रिय बुद्ध परियत्ति उदय विहार, बुटवल	रूपन्देही	०७१४२०१२८, ०७१६८०२६४, भिष्णु ज्ञानेन्द्र (९८०४४५१३९८)	अ. सतीवती ९८१३१३६०७, मोतिलाल यादव ९८४७०३९६४८
९८	मैत्री बुद्ध विहार, खप्तड	रूपन्देही	पार्वती घर्तिमगर ९८४७१४१०३५	
९९	मेस्ता परियत्ति शिक्षा केन्द्र, शान्ति कुञ्ज विहार, महिलबार, लुम्बिनी	रूपन्देही	ऋषिनी अनुला ९८४७५४९८५३, ०७५४०३४६६	भिष्णु मैत्री ९८५७०२११९७
१००	कोलिय बुद्ध विहार, सिष्टहन	रूपन्देही	बासुदेव चौधरी ९८४७०३६५२०, ९८१५४९५३६०	रूपनारायण चौधरी ९८१६४१९१८८, पल्टनप्रसाद बाह्र ९८४७२०७५५३, रामकुमार बाह्र ९८४७२०३२८८
१०१	जनहित बुद्धविहार, रामपुर	पाल्पा	तिर्थ आले ९८६७३५४०६६, ०७१४२०१२८, ०७१६८०२६४, भिष्णु ज्ञानेन्द्र (९८०४४५१३९८),	हिराबहादुर बापामगर ९८२१५४८४१५, कृष्ण बहादुर आलेमगर ९८१५४८०६४१
१०२	दिव्यज्योति बुद्ध विहार, बर्दघात	नवलपरासी	भिष्णु ज्ञानेन्द्र (९८०४४५१३९८)	जितबहादुर रानामगर ९८४७३४२९०९
१०३	अन्तराष्ट्रिय बुद्ध परियत्ति उदय विहार, पोखरा शाखा	कास्की	भिष्णु ज्ञानेन्द्र (९८०४४५१३९८), भिष्णु कोविद ९८४४४२७१६६	टि.वी. फुन ९८४१२८६३७९
१०४	श्री चौकुने बुद्ध विहार, विशालनगर, गुदु	सुर्खेत	ओमबहादुर दर्लामी मगर	मनबहादुर बापामगर ९७५८००२६९०, रत्नबहादुर दर्लामीमगर ९७५८००१७३५, गणेश सलामीमगर ९८४८२९१८१४
१०५	तपोभूमि बोधिज्ञान बौद्धविहार, कुनाथरी, बज्रिडुचौर	सुर्खेत	जगत मर्साङ्गी ९८४८०३७२७७	विमलकुमार मर्साङ्गीमगर ९८६८१२११३९, दीपेन्द्रकुमार मर्साङ्गीमगर ९८४८२०७६९५
१०६	कार्केश्वर परियत्ति केन्द्र	सुर्खेत	मोहन बहादुर बापा ९८६००५६०३३	
१०७	सम्यक् शिक्षा समूह धरान	सुनसरी	विद्या शाक्य ९८४२०२५४५४, ०२५४३१८८३	सन्धिप शाक्य ९८४२०२५४५९, सरोज श्रेष्ठ ९८४२०५२९५५, देवरेल शाक्य ९८५२०४९०५१, अनु राई ९८४२४५९०२० (उदय प्रा.वि.)
१०८	बुद्ध विहार, धरान	सुनसरी	गणेश योञ्जन ०२५५२२१३१	
१०९	सोलखम्ब परियत्ति केन्द्र,	सोलखम्ब	भिष्णु सद्गतिस्स ९८४१३३३३२२	भिष्णु धम्मधीर ९८६०२५६१९३
११०	बुद्धभूमि शान्ति विहार	बारा	मुना खापांगी मगर ९८१४८४२९६६	राजन पलामीमगर ९८६१३२११६९, ९८६५११२२०४
१११	गुणी विहार, कटानी	रौतहट	रोशन रानामगर ९८४१४२३०८५	राजन पलामीमगर ९८६१३२११६९, ९८६५११२२०४
११२	मंगल बुद्ध विहार	बेलायत	कृष्ण दर्लामी मगर +४४७७२५०७४६९	
११३	संकसनगर बौद्ध परियत्ति केन्द्र, संकस	भारत	डा.अशोक प्रियदर्शी ९१९४१०२७१२९०,	९१६३९५७७९०७२

Centers and Students List of Examination B.E. 2562 (2019 A.D)

S. N.	Centre	District	Applied	Board	Dist	1st Div	2nd Div	3rd Div	Total Passed
1	Dharmakriti Vihar, Naghal	Kathmandu	103	2	22	28	23	12	85
2	Nagarmandap Shreekriti Vihar, Kirtipur	Kathmandu	77		2	8	17	21	48
3	Pranidhipurna Vihar, Balambu	Kathmandu	38		1	10	6	7	24
4	Vishwa Shanti Vihara, Minbhawan	Kathmandu	52	2	15	17	6	6	44
5	Amrit Bauddha Pariyatti Shikshyalaya, Swayambhu	Kathmandu	41		5	13	17	5	40
6	Sulakshankirti Vihar, Chobhar	Kathmandu	34		2	19	6	7	34
7	Buddha Bhumi Bauddha Vihar, Tokha	Kathmandu	21	1	3	7	4	1	15
8	Jitwan Vihar Pariyatti Center, Thankot	Kathmandu	47		0	6	1	0	7
9	Dharmakriti Basundhara Vihar, Basundhara	Kathmandu	59		16	9	14	6	45
10	Karuna Bauddha Kendra, Matatirtha	Kathmandu	104		9	44	22	5	80
11	Manmajju Dhyankuti Vihar, Manmayaju	Kathmandu	45	2	7	13	9	5	34
12	Shakyamuni Kirti Vihar, Satungal	Kathmandu	17		2	5	2	2	11
13	Gyan kirti Vihar	Kathmandu	21		4	6	5	3	18
14	Gyan Jyoti Pariyatti Kendra, Thamel	Kathmandu	14		0	5	0	0	5
15	Jagat Sundar Bwanekuthi	Kathmandu	35		0	6	11	7	24
16	Ehipassiko bauddha pariyatti	Kathmandu	27		0	6	7	4	17
17	Kanti Ishwori Secondary School, Pyukha	Kathmandu	40		0	2	6	10	18
18	Nirvanamurti Pariyatti Center, Kimdol	Kathmandu	45		4	11	17	5	37
19	Dharmasthali Pariyatti Center, Dharmasthali	Kathmandu	9		1	4	0	4	9
20	IBMC	Kathmandu	36		5	6	9	7	27
21	Shakya Singha Pariyatti Sikchyalaya, Thaina, Lalitpur	Lalitpur	86	4	13	29	20	3	65
22	Yashodhara Bauddha Pariyatti Centre, Thaina	Lalitpur	31		3	5	6	2	16
23	Jyoti Vihar, Chapagaun	Lalitpur	36		4	12	10	3	29
24	Amarapur Vihar, Bumgamati	Lalitpur	16		1	7	2	2	12
25	Siddhimangal Vihar, Thasi	Lalitpur	74		43	31	0	0	74
26	Punya Udaya Vihar, Harisiddhi	Lalitpur	10		0	2	7	1	10
27	Jaya Mangal Vihar, Chanki	Lalitpur	23		2	4	8	3	17
28	Ratna Kirti Bauddha Vihar, Hattiban	Lalitpur	14		4	8	0	0	12
29	Shree Vachha Mahavihara, Sibahal, Lalitpur	Lalitpur	21		2	10	6	0	18
30	Majhkhanda Pariyatti Center	Lalitpur	7		0	0	2	0	2
31	Nakabahal Bauddha Pariyatti Kendra, Nakbahil	Lalitpur	42		8	6	10	2	26
32	Padmawati Pariyatti Center, Na:bahal	Lalitpur	43		3	14	10	7	34
33	Swanga Cheebha Pariyatti Center, Natole	Lalitpur	17		0	7	5	3	15
34	Dipankar Pariyatti Shikshyalaya, Nagbahal	Lalitpur	47	3	6	17	9	4	36
35	Bhashara Secondary School, Purnachandi	Lalitpur	92	1	9	27	36	9	81
36	Nepal Magar Buddha Sewa Pariyatti Kendra, Lalitpur	Lalitpur	12		0	1	2	1	4
37	YMBA, Lalitpur	Lalitpur	15		1	7	1	2	11
38	Rachheswor Mahavihar Bauddha Pariyatti, Pulchok	Lalitpur	43	3	3	10	16	3	32
39	Napichandra Pariyatti Center, Ikhaben	Lalitpur	22		1	11	5	2	19
40	Dipavati Bauddha Pariyatti Center, Guitol	Lalitpur	34		2	8	6	3	19
41	Muni Vihar, Bhaktapur	Bhaktapur	147		9	34	29	29	101
42	Nagadesh Buddha Vihar, Bhaktapur	Bhaktapur	10		0	4	5	1	10
43	Maitreya Yuva Sangha, Bhaktapur	Bhaktapur	29		1	7	8	4	20
44	Everest English School, Bhaktapur	Bhaktapur	314		39	136	62	46	283
45	Sunshine English School, Bhaktapur	Bhaktapur	65		2	7	15	17	41

S. N.	Centre	District	Applied	Board	Dist	1st Div	2nd Div	3rd Div	Total Passed
46	Genuin Secondary School, Bhaktapur	Bhaktapur	162		6	54	32	28	120
47	Proxima Intl Academy	Bhaktapur	18		0	0	0	0	0
48	Shanti Shree Buddha Vihar, Wami, Gulmi	Gulmi	10		0	2	5		7
49	Sugandha Vihar, Ridi, Gulmi	Gulmi	11		0	7	2	1	10
50	Bodhicharya Vihar, Banepa	Kabhre	50	2	8	12	10	7	37
51	Ranipani Pariyatti Kendra, Kabhre	Kabhre	214		1	38	74	58	171
52	Bauddha Shanti Sadan, Tanahun	Tanahun	39		7	12	2	4	25
53	Sugatpur Vihar, Trisuli	Nuwakot	9		0	4	2	0	6
54	Ananda Vihar, Tansen	Palpa	35		7	10	6	1	24
55	Pragya Shanti Buddha Vihar, Waling	Syangja	53		3	16	12	7	38
56	Maha Chaitya Vihar, Tansen	Palpa	16	1	5	3	0	1	9
57	Yeshodhara Bauddha Vihar, Jhapa	Jhapa	120		0	4	10	18	32
58	Padma Chaitya Vihar, Butwal	Rupandehi	2			1	1		2
59	Antrastriya Buddha Pariyatti Udaya Vihar, Butwal	Rupandehi	133	1	13	26	18	10	67
60	Maitri Buddha Vihara, Rudrapur	Rupandehi	125		0	4	34	52	90
61	Metta Pariyatti Education Center, Lumbini	Rupandehi	89		8	18	15	15	56
62	Koliya Buddha Vihar, Rupandehi	Rupandehi	37		3	10	5	8	26
63	Janhit Buddha Vihar, Rampur	Palpa	34		8	7	1	0	16
64	Divyajyoti Buddha Vihar, Bardaghat	Nawalparasi	28		4	11	6	0	21
65	Kirtipur Bauddha Vihar, Sunwal	Nawalparasi	57		3	14	11	7	35
66	Dharmasila Buddha vihar, Nadipur	Pokhara	9		1	4	0	4	9
67	(E) Antarastriya Buddha Pariyatti Udaya Vihar, Pokhara	Kaski	71		8	16	9	9	42
68	Shree Chaukune Buddha Vihar, Gutu, Surkhet	Surkhet	34		0	11	4	7	22
69	Bodhigyan Tapobhumi Bauddha Vihar, Baddichaur, Surkhet	Surkhet	28		4	9	5	1	19
70	Kakre Vihar	Surkhet	62		11	7	2	2	22
71	Samyak Shikshya Samuha, Dharan	Sunsari	15		5	3	5	0	13
72	Buddhabhumi Shanti Vihar, Tangiyabasti, Bara	Bara	22		0	2	3	4	9
73	Guni Vihar, Rauthat	Rauthat	83		0	8	9	5	22
74	Bishwo Shanti Boudha Vihar, Bhimad	Tanahun	54		6	10	18	5	39
75	Mahamanav Bauddha Vihar, Banganga, Kapilvastu	Kapilvastu	44		5	14	7	2	28
			3779	22	370	966	770	520	2626

PRIVATE

Sn	Center	District	Applied	Board	Dist	1st Div	2nd Div	3rd Div	Total Passed
1	DAV School	Lalitpur	870		0	555	315	0	870
2	YMBA, Lalitpur	Lalitpur	35		6	11	14	3	34
3	Chadni Secondary school, Shakhamul	Lalitpur	55		0	8	25	22	55
4	Jaya Mangal Vihar, Chanki	Lalitpur	7		3	2	2	0	7
5	Kumveshwor Technical School, Kumveshwor	Lalitpur	25		2	3	7	13	25
6	Metta Volunteers, Thecho	Lalitpur	33		2	8	5	18	33
7	Yeshodhara Bauddha Pariyatti center	Lalitpur	27		9	11	5	2	27
8	Shree Chandi Adarsha ma vi	Lalitpur	72		45	25	1	0	71
9	Rose Mount Pre School, Prayagpokhari, Lalitpur	Lalitpur	25		0	19	6	0	25
10	Paropakar Adarsha Higher Secondary School, Bhimsensthan	Kathmandu	59		2	27	12	18	59
11	Mangal Buddha Vihar	Uk	15		4	9	2	0	15
	Private Total		1223	0	73	678	394	76	1221
	Grand Total		5002	22	443	1644	1164	596	3847

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघद्वारा संचालित
नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा
परीक्षा तालिका- बु.सं.२५६३ (वि.सं २०७६)

समय विहानको ७:३० - १० :३०

कक्षास्तर	माघ ११ गते शनिबार	माघ १८ गते शनिबार	माघ २५ गते शनिबार	फागुन ३ गते शनिबार
१. प्रारम्भिक प्रथम वर्ष	प्रथम पत्र			
२. प्रारम्भिक द्वितीय वर्ष	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र		
३. प्रारम्भिक तृतीय वर्ष	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र		
४. प्रवेश प्रथम वर्ष	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र	तृतीय पत्र	
५. प्रवेश द्वितीय वर्ष	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र	तृतीय पत्र	
६. प्रवेश तृतीय वर्ष	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र	तृतीय पत्र	चतुर्थ पत्र

समय विहानको ७:३० - १० :३०

कक्षास्तर	असार १४ गते शनिबार	असार २८ गते शनिबार	असोज ४ गते शनिबार	असोज ११ गते शनिबार	पुष ५ गते शनिबार	पुष १९ गते शनिबार
उपाधि परीक्षा (७)	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र	तृतीय पत्र	चतुर्थ पत्र	पञ्चम पत्र	
कोविद प्रथम वर्ष (८)	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र	तृतीय पत्र	चतुर्थ पत्र	पञ्चम पत्र	षष्ठम पत्र
कोविद मध्यम वर्ष (९)	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र	तृतीय पत्र	चतुर्थ पत्र	पञ्चम पत्र	षष्ठम पत्र
कोविद अन्तिम वर्ष (१०)	प्रथम पत्र	द्वितीय पत्र	तृतीय पत्र	चतुर्थ पत्र	पञ्चम पत्र	षष्ठम पत्र

परीक्षा सम्बन्धी अन्य जानकारीहरू

परीक्षा प्रवेश शुल्क :

क) प्रा. प्र. वर्ष (कक्षा १) देखि प्रा. तृतीय वर्ष (कक्षा ३) सम्म प्रति पत्रको रु. २०/- प्रति फारम रु. ५/-

ख) प्रवेश प्रथम वर्ष (कक्षा ४) देखि प्रवेश तृतीय वर्ष (कक्षा ६) सम्म प्रति पत्रको रु. ३०/-

ग) सद्धम्मपालक उपाधि (कक्षा ७) - कोविद अन्तिम वर्ष (कक्षा १०) सम्म प्रतिपत्रको रु. ४०/-,

कक्षा ७ देखि १० सम्मको लागि आवेदन फारम बुझाई सक्नु पर्ने - वि. सं. २०७६ वैशाख ३१ गते मंगलबार

१. परीक्षाको आवेदन फारम वितरण- वि. सं. २०७६ कार्तिक १ गते शुक्रबार

२. आवेदन फारम बुझाई सक्नु पर्ने - वि. सं. २०७६ मंसिर १६ गते सोमबार

३. ढिलो दस्तुर सहित आवेदन फारम बुझाउने अन्तिम मिति - वि.सं. २०७६ मंसिर ३० गते सोमबार

४. प्रवेश पत्र (अर्ध कट्टी) वितरण - वि. सं. २०७६ पुष ४ गते शुक्रबार

५. परीक्षा नामावली र प्रवेश पत्रमा त्रुटी सच्याई सक्नुपर्ने - वि. सं. २०७६ पुष १३ गते आइतबार

६. परीक्षा परिणाम प्रकाशन - वि. सं. २०७६ चैत्र महीनामा

७. दीक्षान्त समारोह - वि. सं. २०७७ वैशाख पूर्णिमा अगाडी

८. परीक्षा माध्यम - नेपालभाषा, नेपाली र अंग्रेजी

९. मौखिक परीक्षा व्यवस्था - प्रारम्भिक तृतीय वर्ष (कक्षा ३) सम्म

१० सद्धम्मपालक उपाधि (कक्षा ७) देखि कोविद अन्तिम वर्ष (कक्षा १०) सम्म ऐच्छिक विषय - पालि भाषा/ अभिधर्म

११) कोविद अन्तिम वर्षका परीक्षार्थीहरूले प्रयोगात्मक परीक्षाको रूपमा १० दिने विपश्यना ध्यान शिविरमा अनिवार्य रूपमा सहभागी भएको हुनुपर्नेछ। ध्यान शिविरमा सहभागी नभएमा परीक्षा नतिजा स्थगित गरिनेछ र दीक्षान्त समारोहमा सम्मिलित हुन पाउने छैन।

प्राइभेट परीक्षा सम्बन्धी जानकारी

विशेष व्यवस्था भए अनुसार पूर्व स्वीकृति बमोजिम प. स. पा. को प्रारम्भिक प्रथम वर्ष देखि प्रारम्भिक तृतीय वर्षको परीक्षा आफ्नो केन्द्रमा परीक्षा लिने, अनि परीक्षा फल मात्र केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउने गरी परीक्षा लिन सकिनेछ।